

СТАРОБЪЛГАРСКИ ТЕ(К)СТОВЕ

Рецензия на книгата на Любов Федик “Старослав’янска мова.
Дієслово. Збірник тестових завдань”

Иван П. Петров
Медицински университет, Пловдив

Сборникът¹ с тестови задачи по старобългарски език² (глагол) на Любов Федик представлява естествено продължение на предишното подобно издание на авторката, посветено на съществителното име.³ Поместени са теоретични и практически задачи (от въпроси от затворен тип с един, повече от един, нито един или всички посочени възможни верни отговори), с които се цели студентите максимално да овладеят особеностите във функционирането на старобългарския глагол. Освен това, огромна част от самите задания се основават на примери, ексцерпирани от корпуса на класическите старобългарски паметници (X-XIV.): Асеманиевото, Боянското, Зографското, Маринското, Остромировото евангелие, Синайския евхологий, Енинския апостол, Зографския палимпсест, Киевските листове, Клоцовия сборник, Охридските глаголически листове, Рилските глаголически листове, Савина книга, Синайски псалтир, Синайски служебник, Хилендарските листове, Супрасълския сборник, Листите на Ундолски. Това освен че развива уменията за граматичен анализ (морфологичен най-вече, съобразно тематичната насоченост на пособието), допълнително подпомага контакта на студентите с древните текстове, като стимулира интереса за по-нататъшна работа с тях. Идеята на Л. Федик е, че различната трудност на тези фрагменти може да се използва при подбора им за работа с редовни и задочни студенти, а както и за индивидуални задачи.

Материалът е разпределен в шест раздела: “Граматични категории на глагола в старобългарски”, “Класификация на глаголите в старобългарски”, “Система на глаголните форми в старобългарски”, “Система на именните глаголни форми в старобългарски”, “Еволюция на личните глаголни форми”, “Еволюция на именните

¹ Федик, Л. Старослав’янска мова. Дієслово. Збірник тестових завдань. Навчальний посібник. Львів, 2015, 560с.

² Навсякъде в книгата си авторката предпочита термина “старославянски”.

³ Федик, Л. Старослав’янска мова. Іменник. Збірник тестових завдань. Навчальний посібник. Львів, 2011.

глаголни форми”. Всеки раздел започва с по-теоретична малка глава, в която се проверяват някои основни предпоставки, нужни за по-нататъшната работа. Често тези въпроси засягат проблеми на историческата морфология на старобългарския език и нейната праславянска реконструкция. Тук учебникът следва традиционния модел⁴, при който напр. се възстановят кратко *ǫ* и дълго *ā*, за разлика от по-новите постановки, в които се предпочита само реконструкцията само на едната гласна в различни дължини. Във всяка глава, посветена на отделните граматични единици първите задания са също с теоретичен характер, а след това се преминава към тестването на определени форми и тяхното разпознаване в даден контекст при примери, ексцерпирани от старобългарските паметници, споменати по-горе.

Със своите почти 2300 тестови упражнения сборникът несъмнено може да бъде изключително полезен за всеки, който се интересува от старобългарски език, неговата морфология и класическите текстове, писани на него.

⁴ Това се вижда и от поместения кратък списък с литература в края на сборника, където читателят не открива граматически съчинения, издадени по-късно от средата на 80-те години на XXв.